

TRƯỜNG ĐẠI HỌC TỈNH ĐOÀN ĐIỆN BIÊN TRƯỜNG CHÍNH TRỊ TỈNH ĐOÀN LAI CHÂU
LAO ĐỘNG - XÃ HỘI TỈNH ĐIỆN BIÊN

KỶ YẾU HỘI THẢO QUỐC GIA
THANH NIÊN VIỆT NAM PHÁT HUY TRUYỀN THỐNG
70 NĂM CHIẾN THẮNG ĐIỆN BIÊN PHỦ XÂY DỰNG VÀ BẢO VỆ TỔ QUỐC

NHÀ XUẤT BẢN THANH NIÊN
HÀ NỘI - 2024

MỤC LỤC

PHÁT BIỂU ĐỀ DẪN HỘI THẢO	17
1. BÀN VỀ VAI TRÒ CỦA THANH NIÊN TRONG CUỘC KHÁNG CHIẾN CHỐNG THỰC DÂN PHÁP (1945-1954) PGS.TS. Đào Tuấn Thành	21
2. THANH NIÊN ĐIỆN BIÊN PHÁT HUY TRUYỀN THỐNG ĐIỆN BIÊN PHỦ ANH HÙNG, KHÔNG NGỪNG ĐỔI MỚI, SÁNG TẠO TRONG THỜI KỲ HỘI NHẬP VÀ PHÁT TRIỂN ThS. Đặng Thành Huy	32
3. NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CÔNG TÁC GIÁO DỤC TRUYỀN THỐNG YÊU NƯỚC CHO THẾ HỆ TRẺ CỦA ĐOÀN TNCS HỒ CHÍ MINH TỈNH ĐIỆN BIÊN TS. Lê Tiến Dũng	47
4. TỪ TINH THẦN “HÀO KHÍ ĐÔNG A” TỚI KHÁT VỌNG XÂY DỰNG ĐẤT NƯỚC PHỒN VINH, HẠNH PHÚC CỦA THANH NIÊN NGÀY NAY TS. Đông Thị Hồng	58
5. ĐOÀN THANH NIÊN CỘNG SẢN HỒ CHÍ MINH TỈNH LAI CHÂU HỖ TRỢ ĐOÀN VIÊN KHỞI NGHIỆP TRONG THỜI KỲ HỘI NHẬP ThS. Lò Minh Hiếu	76
6. DOANH NGHIỆP VỪA VÀ NHỎ TRONG PHÁT TRIỂN KINH TẾ - XÃ HỘI Ở TỈNH ĐIỆN BIÊN HIỆN NAY Nguyễn Việt Anh	89
7. NÂNG CAO Ý THỨC PHÁP LUẬT CHO THANH NIÊN TỈNH HÒA BÌNH - THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP ThS. Bùi Văn Khuyên	103
8. NÂNG CAO HIỆU QUẢ GIÁO DỤC TINH THẦN YÊU NƯỚC CHO THANH NIÊN TỈNH ĐIỆN BIÊN THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH ThS. Mùa Chiến Thắng	116

9. NGHIÊN CỨU VAI TRÒ CỦA THANH NIÊN XUNG PHÒNG TRONG CHIẾN DỊCH ĐIỆN BIÊN PHỦ - MỘT VÀI SUY NGHĨ NHẪM TIẾP TỤC PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA THẾ HỆ TRẺ TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY
TS. Lê Tuấn Vinh, TS. Nguyễn Thị Thanh Nhàn 126
10. PHÁT HUY TINH THẦN CHIẾN THẮNG ĐIỆN BIÊN PHỦ, KHƠI DẬY KHÁT VỌNG CỐNG HIẾN CỦA TUỔI TRẺ ĐIỆN BIÊN
TS. Phạm Hồng Phong, ThS. Lê Thúy Hòa 143
11. ĐÓNG GÓP CỦA ĐỒNG BÀO CÁC DÂN TỘC TỈNH LÀO CAI VÀO THẮNG LỢI CỦA CHIẾN DỊCH LỊCH SỬ ĐIỆN BIÊN PHỦ
ThS. Phùng Nam Trung 159
12. CÔNG TÁC XÂY DỰNG ĐẢNG VỀ CHÍNH TRỊ, TƯ TƯỞNG VÀ ĐẠO ĐỨC Ở ĐẢNG BỘ TỈNH LAI CHÂU: THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP
ThS. Lê Chí Công 169
13. THANH NIÊN TỈNH ĐIỆN BIÊN TRONG CÔNG TÁC BẢO TỒN DI SẢN VĂN HÓA TỈNH ĐIỆN BIÊN
Hạng A Giàng 184
14. PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA THANH NIÊN VIỆT NAM TRONG TIẾN TRÌNH PHÁT TRIỂN ĐẤT NƯỚC HIỆN NAY
TS. Hoàng Thị Kim Oanh, TS. Đỗ Thị Vân Hà 193
15. PHÁT HUY TINH THẦN THANH NIÊN XUNG PHÒNG TRONG CHIẾN DỊCH ĐIỆN BIÊN PHỦ ĐỂ NÂNG CAO VAI TRÒ CỦA THANH NIÊN TRONG XÂY DỰNG VÀ BẢO VỆ TỔ QUỐC HIỆN NAY
TS. Đoàn Thanh Thủy, ThS. Nguyễn Thị Hà 207
16. THANH NIÊN TỈNH HÀ BÌNH CHUNG TAY XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI
ThS. Nguyễn Duy Tư 224
17. VAI TRÒ CỦA THANH NIÊN TRONG SỰ NGHIỆP CÔNG NGHIỆP HÓA, HIỆN ĐẠI HÓA Ở TỈNH LÀO CAI
ThS. Nguyễn Ngọc Linh, ThS. Phạm Gia Bách 237
18. ĐOÀN THANH NIÊN CỘNG SẢN HỒ CHÍ MINH VỚI PHONG TRÀO KHỞI NGHIỆP CỦA THANH NIÊN ĐIỆN BIÊN
TS. Nguyễn Thị Giáng Hương, ThS. Nguyễn Kiên Cường 250

PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA THANH NIÊN VIỆT NAM TRONG TIẾN TRÌNH PHÁT TRIỂN ĐẤT NƯỚC HIỆN NAY

TS. Hoàng Thị Kim Oanh*, TS. Đỗ Thị Vân Hà**

Tóm tắt: Ở mọi giai đoạn lịch sử, thanh niên Việt Nam luôn là lực lượng hùng hậu, tiên phong, xung kích đi đầu, có vai trò, đóng góp quan trọng đối với tiến trình xây dựng, bảo vệ, phát triển đất nước. Bối cảnh tình hình trong nước và quốc tế hiện nay đang có nhiều biến động phức tạp với rất nhiều khó khăn, thách thức ảnh hưởng không nhỏ đến hiệu quả tiến trình phát triển kinh tế - xã hội nước ta. Để có thể thúc đẩy nền kinh tế phát triển nhanh và bền vững theo định hướng xã hội chủ nghĩa vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh, rất cần thiết phải coi trọng vai trò của thanh niên, đồng thời có những giải pháp hiệu quả để phát huy tốt vai trò của thanh niên Việt Nam trong tiến trình phát triển đất nước hiện nay.

Từ khóa: Thanh niên Việt Nam, vai trò của thanh niên, phát triển đất nước.

NỘI DUNG

1. Vai trò của thanh niên trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn coi trọng và đánh giá cao vai trò của thanh niên trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Trong nhiều bài viết, bài phát biểu, Người thường xuyên khẳng định: “Thanh niên là một bộ phận quan trọng của dân tộc”, “là người chủ tương lai của nước nhà”, “nước nhà thịnh hay suy, yếu hay mạnh một phần lớn là do các thanh niên”¹. Thanh niên là lực lượng có những phẩm chất tốt đẹp, có sức khỏe, tuổi trẻ, “có chí

* Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh.

** Trường Đại học Mỏ-Địa chất.

1 Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011, Tập 9, tr. 178; Tập 5, tr. 216.

khí vững chắc”, “gan dạ, thông minh, không sợ gian khổ, hy sinh”, có tinh thần “quyết chiến, quyết thắng”, luôn “hăng hái”, tích cực, nhiệt huyết, “đâu Đảng cần, thanh niên có; việc gì khó, có thanh niên”¹... Ở mọi giai đoạn cách mạng, thanh niên luôn là lực lượng xung kích đi đầu, là “chủ lực quân”, là “đầu tàu”, và do đó, thanh niên chính là “những người thừa kế xây dựng chủ nghĩa xã hội”², là “lực lượng xung phong trong công cuộc xây dựng nhà nước”, “giúp sức trong việc khôi phục kinh tế, văn hóa, v.v...”, “gánh vác những việc trọng đại của nước nhà”, “tiếp sức cách mạng cho thế hệ thanh niên già, đồng thời là người phụ trách, dìu dắt thế hệ thanh niên tương lai”³,...

Kể thừa quan điểm của Người, nhiều năm qua, Đảng ta cũng luôn coi trọng, đề cao vai trò, vị trí của thanh niên, đồng thời ban hành nhiều chủ trương, nghị quyết, định hướng, chỉ đạo phát huy vai trò của thanh niên trong công cuộc xây dựng và phát triển đất nước, nhất là từ đổi mới đến nay. Tiêu biểu như: Nghị quyết số 04-NQ/HNTW, Hội nghị lần thứ Tư Ban chấp hành Trung ương Đảng khóa VII năm 1993 Về công tác thanh niên trong thời kỳ mới; Nghị quyết số 25-NQ/TW, Hội nghị lần thứ Bảy Ban chấp hành Trung ương Đảng Khóa X năm 2008 Về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa; Kết luận số 80-KL/TW của Bộ Chính trị năm 2013 Về đẩy mạnh thực hiện Nghị quyết số 25-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương khóa X về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa; Chỉ thị số 42-CT/TW của Ban Bí thư năm 2015 Về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng,

1 Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011, Tập 8, tr. 503; Tập 14, tr. 75, 618.

2 Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011, Tập 10, tr. 368; Tập 15, tr. 622.

3 Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011, Tập 8, tr. 331; Tập 9, tr. 478; Tập 4, tr. 32; Tập 13, tr. 298.

đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015 - 2030,... trong đó đều nhất quán khẳng định thanh niên là “lực lượng xã hội to lớn”, “có tiềm năng hùng hậu”, là lực lượng “sung sức nhất về thể chất và phát triển trí tuệ, luôn năng động, sáng tạo”, là “nhân tố quan trọng quyết định tương lai, vận mệnh dân tộc”, là “lực lượng chủ yếu, đảm nhiệm những công việc đòi hỏi hy sinh, gian khổ, sức khỏe và sáng tạo” trên nhiều lĩnh vực. “Thanh niên là rường cột của nước nhà, chủ nhân tương lai của đất nước, là lực lượng xung kích trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, một trong những nhân tố quyết định sự thành bại của sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước, hội nhập quốc tế và xây dựng chủ nghĩa xã hội” vì mục tiêu dân giàu nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh. Do đó, coi trọng và phát huy tốt vai trò của thanh niên chính là nhân tố đảm bảo cho sự phát triển bền vững của đất nước và phải được xác định là trách nhiệm của cả hệ thống chính trị¹.

Quán triệt quan điểm chỉ đạo của Đảng, những năm qua, Nhà nước Việt Nam cũng liên tiếp ban hành các chính sách, pháp luật để thể chế hóa đường lối, chủ trương của Đảng, đồng thời xây dựng các đề án, chương trình hành động tổ chức triển khai tăng cường bồi dưỡng, giáo dục, phát huy vai trò của thanh niên trong thực tiễn quá trình xây dựng, phát triển đất nước như Nghị quyết số 45/NQ-CP ban hành Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết Hội nghị Trung ương 7 khóa X về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa; Chiến lược phát triển thanh niên Việt Nam giai đoạn 2011 - 2020, Chiến lược phát triển thanh niên Việt Nam giai đoạn 2021 - 2030; Nghị định số 13/2021/NĐ-

1 *Nghị quyết số 25-NQ/TW ngày 25/7/2008, Hội nghị lần thứ bảy Ban Chấp hành Trung ương Đảng (Khóa X) về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa*, <https://tulieuvankien.dangcongsan.vn/van-kien-tu-lieu-ve-dang/hoi-nghi-bch-trung-uong/khoa-x/nghi-quyet-so-25-nqtw-ngay-2572008-hoi-nghi-lan-thu-bay-ban-chap-hanh-trung-uong-dang-khoa-x-ve-tang-cuong-su-lanh-dao-612>.

CP về đối thoại với thanh niên; cơ chế, chính sách và biện pháp thực hiện chính sách đối với thanh niên từ đủ 16 tuổi đến dưới 18 tuổi, Luật Thanh niên (sửa đổi) năm 2020,...trong đó ghi nhận rõ: “Thanh niên là lực lượng xã hội to lớn, xung kích, sáng tạo, đi đầu trong công cuộc đổi mới, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa; có vai trò quan trọng trong sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, hội nhập quốc tế và xây dựng chủ nghĩa xã hội”¹, đồng thời quy định rõ trách nhiệm của các cấp, ngành, địa phương phải chăm lo, bồi dưỡng, phát triển toàn diện thanh niên, công nhận, đảm bảo, bảo vệ đầy đủ các quyền và lợi ích của thanh niên, tôn trọng, lắng nghe ý kiến, nguyện vọng của thanh niên, cũng như chú trọng phát huy hiệu quả vai trò của thanh niên trong công cuộc xây dựng phát triển đất nước và phát triển kinh tế - xã hội các tỉnh thành, địa phương. Chiến lược phát triển thanh niên Việt Nam giai đoạn 2021-2030 cũng xác định rõ mục tiêu lớn trong những năm tới là phải: “Xây dựng thể hệ thanh niên Việt Nam phát triển toàn diện, giàu lòng yêu nước, có ý chí tự cường, tự hào dân tộc; có lý tưởng cách mạng, hoài bão, khát vọng vươn lên xây dựng đất nước...”, đồng thời cũng đề ra yêu cầu cấp ủy, tổ chức Đảng, chính quyền các cấp, bộ, ngành, địa phương phải chú trọng “Phát triển nguồn nhân lực trẻ chất lượng cao đáp ứng yêu cầu phát triển nhanh và bền vững của đất nước và hội nhập quốc tế. Phát huy tinh thần cống hiến, xung kích, tình nguyện và nâng cao trách nhiệm của thanh niên trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc”² với những mục tiêu cụ thể cho từng năm, từng giai đoạn.

1 Quốc hội, *Luật Thanh niên số 57/2020/QH14*, <https://thuvienphapluat.vn/van-ban/Van-hoa-Xa-hoi/Luat-thanh-nien-so-57-2020-QH14-416260.aspx>.

2 Thủ tướng Chính phủ, *Quyết định số 1331/QĐ-TTg Ban hành Chiến lược phát triển thanh niên Việt Nam giai đoạn 2021 - 2030* ngày 24/7/2021, <https://thuvienphapluat.vn/van-ban/Van-hoa-Xa-hoi/Quyết-dinh-1331-QĐ-TTg-2021-Chien-luoc-phat-trien-thanh-nien-Viet-Nam-482350.aspx>.

2. Những đóng góp của thanh niên trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc

Nhờ sự định hướng, chỉ đạo tích cực của Đảng và Nhà nước trong việc khẳng định vai trò quan trọng, xung kích của thanh niên trong công cuộc xây dựng, phát triển đất nước, cũng như nỗ lực tạo điều kiện chăm lo, giáo dục, bồi dưỡng, phát huy vai trò, sức mạnh của thanh niên trên nhiều lĩnh vực của đời sống xã hội cho nên đến nay chúng ta đã xây dựng được một lực lượng thanh niên ngày càng hùng hậu với trình độ, năng lực, nhân cách, bản lĩnh chính trị, tính chủ động, tích cực, năng động, sáng tạo, tinh thần yêu nước, ý chí tự lực, tự cường, ý thức công dân, trách nhiệm xã hội, khát vọng cống hiến... ngày càng được nâng cao, tham gia đóng góp ngày càng hiệu quả vào quá trình phát triển kinh tế - xã hội các địa phương cũng như góp phần không nhỏ vào tiến trình phát triển chung của đất nước. Thực tế cho thấy, ở nhiều tỉnh thành, địa phương đã có không ít những gương điển hình, tiêu biểu thanh niên hăng hái, tích cực, tiên phong, xung kích đi đầu trên nhiều lĩnh vực, có ý chí vươn lên trong học tập và lao động, có tinh thần trách nhiệm với đất nước, dân tộc, có hoài bão, ước vọng, nhiệt huyết và quyết tâm cao trong tìm kiếm cơ hội lập nghiệp, làm giàu chính đáng, năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám theo đuổi ước mơ, dám khởi nghiệp để thành công, luôn nỗ lực phấn đấu, phát huy trí tuệ, sức trẻ, không ngại khó, ngại khổ, vượt qua mọi khó khăn, thách thức, tình nguyện có mặt ở mọi địa bàn khó khăn, phức tạp, tiếp nhận mọi công việc, nhiệm vụ nặng nề, gian nan, chia sẻ, cống hiến vì cộng đồng (sẵn sàng đi đến những vùng dịch, thiên tai, biên giới hải đảo, miền núi, vùng sâu vùng xa...), đóng góp tích cực cho công cuộc xây dựng, phát triển đất nước theo đúng tinh thần "đâu cần thanh niên có, đâu khó có thanh niên". Ở nhiều địa phương, các cấp ủy Đảng, chính quyền đã triển khai nhiều chương trình, phong trào, dự án, chiến dịch... phát huy vai trò của thanh niên cho phát triển kinh tế - xã hội mang lại hiệu quả lớn như chương trình Làng thanh niên lập nghiệp, chiến dịch Thanh niên tình nguyện, chương trình thanh niên tham gia trồng mới rừng, thanh niên tham gia chương

trình nước sạch và vệ sinh môi trường nông thôn, chương trình thấp sáng đường quê chương trình Tuổi trẻ chung tay xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh, chương trình Nghĩa tình biên giới hải đảo, hỗ trợ các thôn, bản, ấp khó khăn, tiếp sức người bệnh, chăm lo, giúp đỡ gia đình chính sách,... Chẳng hạn như ở khu vực đồng bằng sông Hồng, mọi thành tựu phát triển kinh tế - xã hội của các tỉnh hiện nay đều có dấu ấn đóng góp công sức, trí tuệ, sức mạnh, nhiệt huyết... của lực lượng thanh niên với 2.316 công trình thanh niên như: mô hình chuyển đổi số cộng đồng, các công trình thư viện, sân chơi cho thanh, thiếu nhi,... được các đoàn viên thanh niên góp sức triển khai thực hiện; 108 điểm sinh hoạt, sân chơi cho thanh thiếu nhi tại xã, phường, thị trấn được xây dựng mới; thấp sáng 69km đường giao thông nông thôn; 986.684 cây xanh được trồng mới, số hóa hơn 400 địa chỉ đỏ trong quảng bá di tích lịch sử, văn hóa tại các địa phương¹. Tương tự, ở các tỉnh thành miền Trung, miền Nam, miền núi phía Bắc nước ta như Nghệ An, Thanh Hóa, Hà Tĩnh, Thành phố Hồ Chí Minh, Bình Dương, Bạc Liêu, Lạng Sơn, Tuyên Quang, Thái Nguyên, Phú Thọ,... Đại bộ phận thanh niên cũng luôn có tinh thần xung phong tình nguyện, có ý thức trách nhiệm với đất nước, tích cực tham gia các phong trào, hoạt động xây dựng và phát triển kinh tế - xã hội của địa phương, phát huy tài năng, trí tuệ, sức trẻ thực hiện thành công các dự án, mô hình kinh tế do thanh niên làm chủ gắn với điều kiện, đặc thù, lợi thế của địa phương,... góp phần tích cực vào công cuộc phát triển các địa phương ngày càng giàu đẹp, tiến bộ, văn minh.

Hay như tại tỉnh Điện Biên, những năm gần đây đã có nhiều phong trào thanh niên tình nguyện với hàng trăm công trình, hoạt động hướng vào các nội dung thiết thực như xây dựng nông thôn mới, xóa đói giảm nghèo, xây dựng đô thị văn minh, bảo vệ môi

1 Báo Hà Nội mới, *Phát huy vai trò của thanh niên trong phát triển kinh tế - xã hội khu vực đồng bằng sông Hồng*, <https://hanoimoi.vn/phat-huy-vai-tro-cua-thanh-nien-trong-phat-trien-kinh-te-xa-hoi-khu-vuc-dong-bang-song-hong-623355.html>, ngày 21/6/2023.

trường, phát triển hạ tầng cầu đường, giao thông nông thôn, trồng mới cây xanh, thấp sáng đường quê, hỗ trợ thôn, bản khó khăn, hỗ trợ du khách tại các điểm di tích lịch sử địa phương, tham gia phòng, chống, khắc phục hậu quả thiên tai, hỗ trợ người dân sau mưa lũ, chỉnh trang di tích danh thắng du lịch... Tính đến nay, lực lượng thanh niên tỉnh đã góp sức xây dựng đường bê tông nông thôn và thấp sáng đường quê tại bản Na Sản, xã Mường Luân, huyện Điện Biên Đông và bản Thèn Pả, xã Sa Lông, huyện Mường Chà; xây dựng 2 cây cầu tại xã Nà Búng, huyện Nậm Pồ và xã Pu Nhi, huyện Điện Biên Đông; thấp sáng được 6 km đường nông thôn; xây 22 bể đốt rác thải tại các bản của xã Chiềng Sơ, huyện Điện Biên Đông. Các đoàn viên thanh niên cũng tích cực tham gia xây dựng “Tuyến phố văn minh”, “Vườn hoa thanh niên”, “Hàng cây thanh niên”; triển khai hiệu quả các chương trình “Vì một Việt Nam xanh”, phong trào “Chống rác thải nhựa” tại huyện Mường Ảng và thị xã Mường Lay...¹; thực hiện mô hình “Đoàn Thanh niên tham gia xây dựng bản nông thôn mới kiểu mẫu” tại bản Hua Rôm, xã Nà Tấu và bản Phiêng Lơi, xã Thanh Minh; triển khai phong trào “Tuyến đường thanh niên xanh sạch đẹp”, “Đường hoa thanh niên”, “Hàng rào xanh”, “Ngày chủ nhật xanh”, “Nói không với rác thải nhựa”, “Biển điểm đen rác thải, chợ tạm thành vườn hoa”; xây dựng mô hình “Vườn ươm cây giống”². Thanh niên Điện Biên cũng hưởng ứng mạnh mẽ phong trào Tuổi trẻ sáng tạo, đề xuất thực hiện nhiều chương trình, dự án hay, độc đáo về bảo vệ môi trường, góp phần phát triển kinh tế - xã hội tinh nhà như: “Bảo tồn và phát triển vùng chè Shan tuyết cổ thụ Tủa Chùa”; “Sản xuất, bảo tồn và phát triển

1 Báo Tài nguyên Môi trường, *Điện Biên lan tỏa phong trào thanh niên tình nguyện*, <https://baotainguyenmoitruong.vn/dien-bien-lan-toa-phong-trao-thanh-nien-tinh-nguyen-363068.html>, ngày 12/9/2023.

2 Đoàn Thanh niên Điện Biên, *Phát huy vai trò của Đoàn Thanh niên chung tay xây dựng nông thôn mới*, <https://doanthanhnien.vn/tin-tuc/thanh-nien-tinh-nguyen/dien-bien-phat-huy-vai-tro-cua-doan-thanh-nien-chung-tay-xay-dung-nong-thon-moi>, ngày 6/10/2021.

giống gà đen H' mông bản địa Tây Bắc"; "Phát triển kinh doanh du lịch trải nghiệm cộng đồng gắn với bảo tồn văn hóa dân tộc, làng nghề truyền thống tại xã Nà Tấu, thành phố Điện Biên Phủ"; "Mô hình trồng cây quế cải thiện sinh kế, bảo vệ môi trường trên địa bàn xã Na Cô Sa, huyện Nậm Pồ"; sản phẩm "Dưỡng tóc từ thảo dược thiên nhiên - Lan tỏa lối sống xanh"...¹. Các đoàn viên thanh niên tỉnh cũng hưởng ứng mạnh cuộc vận động "Mỗi thanh niên một ý tưởng, sáng kiến" góp sức xây dựng, phát triển Điện Biên với 443 ý tưởng, sáng kiến của thanh niên được đăng tải trên Cổng thông tin Ngân hàng ý tưởng sáng tạo thanh niên Việt Nam, trong đó có 10 ý tưởng sáng kiến được ứng dụng vào thực tiễn. Thanh niên Tỉnh cũng góp sức xây dựng 11 công trình thanh niên như: "Chuyển đổi số trong quảng bá Du lịch - Di sản văn hóa" tại Bảo tàng Chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ; Đền thờ Liệt sĩ tại chiến trường Điện Biên Phủ, di tích Đồi A1, di tích hầm De Castries Trung tâm Tập đoàn cứ điểm Điện Biên Phủ; di tích đồi D1 và tượng đài chiến thắng Điện Biên Phủ; di tích Đồi E và Trung tâm Văn hóa Cựu chiến binh; Di tích Trung tâm đề kháng Him Lam...². Hàng năm cũng có hàng ngàn lượt y, bác sỹ trẻ tình nguyện tới các xã, bản vùng cao, biên giới, vùng đặc biệt khó khăn để khám, chữa bệnh, cấp thuốc, miễn phí cho gần 25 ngàn lượt đồng bào; gần 32.000 lượt Hội viên tình nguyện tham gia Cuộc vận động "Nghĩa tình Biên cương Tổ quốc"; phong trào "Vì người bạn từng quân"; "Vì các chiến sĩ nơi biên giới", gắn với nhiệm vụ đảm bảo quốc phòng - an ninh, xóa đói giảm nghèo, nâng cao dân trí; trên 2.000 đoàn viên, thanh niên trong lực lượng vũ trang tình nguyện tham gia các chương trình xóa đói

1 Kinh tế và Dự báo, *Hiện thực các ý tưởng sáng tạo khởi nghiệp thanh niên tỉnh Điện Biên*, <https://kinhtevadubao.vn/hien-thuc-cac-y-tuong-sang-tao-khoi-nghiep-thanh-nien-tinh-dien-bien-27747.html>, ngày 30/11/2023.

2 Báo điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam, *Điện Biên khơi dậy sức sáng tạo của tuổi trẻ trong thực hiện chuyển đổi số*, <https://dangcongsan.vn/khoa-hoc/dien-bien-khoi-day-suc-sang-tao-cua-tuoi-tre-trong-thuc-hien-chuyen-doi-so-642173.html>, ngày 21/7/2023.

giảm nghèo, tăng cường công tác chống tội phạm xã hội, giữ gìn an ninh chính trị, trật tự - an toàn xã hội trong cộng đồng dân cư...¹.

Tuy nhiên, thực tiễn cũng cho thấy, hiện nay vẫn còn một bộ phận thanh niên chưa có ý thức phấn đấu rèn luyện để khẳng định, phát huy vai trò của mình, thờ ơ, vô cảm với tình hình đất nước, không quan tâm đến tương lai của dân tộc, mãi mê theo đuổi lối sống thực dụng, cá nhân vị kỷ, thậm chí sống buông thả, ăn chơi sa đọa, trác táng xa rời chuẩn mực văn hóa truyền thống, đạo đức, lối sống cao đẹp của cộng đồng, vi phạm pháp luật, mắc các tệ nạn xã hội (nghiện ma túy, mại dâm, trộm cướp,...), sống không có lý tưởng, hoài bão, thiếu ý thức trách nhiệm với cộng đồng, xã hội... Không ít thanh niên còn lười biếng cả trong học tập và lao động dẫn đến yếu kém về năng lực, trình độ, kỹ năng, không đáp ứng được yêu cầu lao động, sản xuất, là gánh nặng cho gia đình và xã hội, cản trở quá trình phát triển kinh tế - xã hội của địa phương và đất nước... Nguy hại hơn là những thanh niên mất chất, mất nhân phẩm ấy lại rất dễ bị các đối tượng xấu, các lực lượng thù địch dụ dỗ, lôi kéo, kích động làm những việc xấu, xâm hại quyền và lợi ích của cộng đồng, nhân dân, phá hoại an ninh trật tự, thậm chí là tham gia chống phá chính quyền, phản bội Tổ quốc, đi ngược lại lợi ích của dân tộc và nhân dân,...

3. Một số giải pháp phát huy vai trò của thanh niên trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc

Trong bối cảnh hiện nay, tình hình trong nước và thế giới đang có nhiều biến động, diễn biến vô cùng phức tạp, không chỉ là vấn đề khủng hoảng, suy thoái kinh tế toàn cầu hậu Covid-19, vấn đề xung đột, chiến tranh giữa các quốc gia, dân tộc, tôn giáo đang có chiều hướng lan rộng, mà còn rất nhiều vấn đề khác như dịch bệnh, thiên tai,

1 Tạp chí Tuyên giáo, *Tinh Đoàn Điện Biên phát huy vai trò xung kích học và làm theo lời Bác tình nguyện trên mặt trận phát triển kinh tế*, <https://tuyengiao.vn/tinh-doan-dien-bien-phat-huy-vai-tro-xung-kich-hoc-va-lam-theo-loi-bac-tinh-nguyen-tren-mat-tran-phat-trien-kinh-te-104313>, ngày 27/10/2017.

an ninh phi truyền thống, biến đổi khí hậu... khiến cho công cuộc xây dựng, phát triển đất nước Việt Nam phải đối mặt với muôn vàn khó khăn, thách thức. Hơn thế, các thế lực thù địch, phản động luôn tăng cường các hoạt động chống phá, để phá hoại các thành quả phát triển của Việt Nam, làm suy yếu nước ta để dễ bề thôn tính, xâm lược, thực hiện chiến lược “diễn biến hòa bình” với mưu đồ lật đổ, xóa bỏ chế độ xã hội chủ nghĩa ưu việt tốt đẹp tiến bộ, văn minh mà chúng ta đang xây dựng. Vì vậy, để có thể giữ vững định hướng xã hội chủ nghĩa, đẩy mạnh công cuộc xây dựng, phát triển đất nước, hiện thực hóa khát vọng phát triển phồn vinh, hạnh phúc, vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh, đòi hỏi toàn dân tộc ta phải nỗ lực hơn nữa, phát huy mạnh mẽ hơn nữa vai trò của mọi cấp, ngành, địa phương và mọi chủ thể xã hội, trong đó, đặc biệt là cần tăng cường phát huy vai trò xung kích đi đầu của thanh niên Việt Nam - những người chủ tương lai, quyết định vận mệnh của dân tộc và tiến trình phát triển giàu mạnh của đất nước với một số giải pháp cơ bản mang tính định hướng như:

Một là, nâng cao nhận thức của toàn xã hội về vai trò, vị trí quan trọng của thanh niên trong sự nghiệp xây dựng, bảo vệ, phát triển đất nước.

Như đã phân tích, thanh niên Việt Nam là lực lượng đông đảo trong xã hội, có nhiều phẩm chất tốt đẹp, có vai trò to lớn và quyết định tiến trình phát triển của đất nước, nhất là thực hiện mục tiêu phát triển nhanh và bền vững trong bối cảnh đầy khó khăn, trở ngại, thách thức như hiện nay ở nước ta. Tuy nhiên, không phải ở mọi cấp, ngành, địa phương đều nhận thức rõ về vấn đề này. Ở một số nơi, không ít cán bộ vẫn có tâm lý thiếu tin tưởng, coi thường lớp trẻ, e ngại, không muốn giao việc, hay đầu tư cho thanh niên lập thân, lập nghiệp,... Điều này đã hạn chế sự đóng góp của thanh niên đối với quá trình phát triển của cơ quan, đơn vị, địa phương nói riêng, cũng như tiến trình phát triển chung của đất nước. Do đó, để có thể phát huy hiệu quả vai trò của thanh niên đối với tiến trình phát triển đất nước, trước hết cần nâng cao nhận thức

của cấp ủy, chính quyền, các tổ chức chính trị xã hội và các tầng lớp nhân dân về vai trò, vị trí quan trọng đầu tàu của thanh niên theo đúng tinh thần chỉ đạo định hướng của Chủ tịch Hồ Chí Minh, của Đảng và Nhà nước ta.

Hai là, tiếp tục bổ sung, hoàn thiện chủ trương, chính sách, pháp luật về thanh niên phù hợp với bối cảnh thời đại và đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước.

Mặc dù những năm qua, Đảng và Nhà nước ta cũng đã có sự quan tâm lớn đến lực lượng thanh niên, đã ban hành nhiều chủ trương, chính sách khẳng định vai trò của thanh niên cũng như đề ra các yêu cầu phát triển thanh niên, phát huy vai trò của thanh niên trong sự nghiệp xây dựng, bảo vệ Tổ quốc, phát triển đất nước. Tuy nhiên, trước những biến động phức tạp của bối cảnh thời đại hiện nay và yêu cầu của công cuộc đổi mới, đẩy nhanh tiến trình phát triển đất nước giàu mạnh, phồn vinh, hạnh phúc, nâng cao vị thế uy tín và gia tăng hơn nữa sức mạnh của Việt Nam, rất cần thiết phải có những chủ trương, chính sách cụ thể hơn nữa, quyết liệt hơn nữa về thanh niên và công tác thanh niên để khai thác, phát huy hiệu quả hơn vai trò của thanh niên đối với công cuộc phát triển đất nước.

Ba là, đổi mới, đa dạng hóa các phương thức tuyên truyền, giáo dục, rèn luyện, nâng cao trình độ, năng lực, kỹ năng của thanh niên đáp ứng yêu cầu thực tiễn.

Thực tế cho thấy, ở Việt Nam hiện nay, bên cạnh những thanh niên có năng lực, trình độ, kỹ năng, phẩm chất đạo đức tốt, năng động, nhiệt huyết dám nghĩ, dám làm, dám đương đầu với khó khăn, thử thách, có tinh thần trách nhiệm, có ý thức cống hiến... và đã có nhiều đóng góp cho tiến trình phát triển địa phương, đất nước thì vẫn còn có không ít thanh niên lười học, lười lao động, trình độ, năng lực thấp, không chịu khó tu dưỡng, rèn luyện về đạo đức, nhân cách, lối sống..., và lẽ đương nhiên họ sẽ không có những đóng góp cho công cuộc xây dựng, phát triển đất nước, thậm

chí còn là nhân tố có ảnh hưởng tiêu cực, kéo lùi tiến trình phát triển của dân tộc. Do đó, để có thể phát huy tốt hơn nữa vai trò của lực lượng thanh niên, đòi hỏi các cấp, ngành, địa phương cần đẩy mạnh công tác giáo dục, tuyên truyền, đổi mới, đa dạng hóa các hình thức, phương thức giáo dục, rèn luyện để nâng cao năng lực, trình độ, kỹ năng lao động và tăng cường tuyên truyền, giáo dục về phẩm chất, lối sống... cho thanh niên, nhất là ở những địa bàn phức tạp, đang có nhiều tệ nạn, nông thôn, miền núi, vùng sâu, vùng xa...

Bốn là, tăng cường vai trò lãnh đạo, chỉ đạo, hỗ trợ của cấp ủy, chính quyền, tổ chức Đoàn các địa phương trong việc phát huy vai trò của thanh niên.

Thanh niên có nhiều phẩm chất tốt đẹp và là nhân tố quan trọng thúc đẩy tiến trình phát triển đất nước. Tuy nhiên, bản thân thanh niên lại là lực lượng trẻ tuổi, chưa có nhiều kinh nghiệm, bản lĩnh, dễ sốc nổi, làm việc theo cảm hứng, mạo hiểm và đặc biệt là chưa có tiềm lực về kinh tế,... Do đó, để phát huy vai trò quan trọng của thanh niên thì rất cần có sự lãnh đạo, chỉ đạo, định hướng của cấp ủy, chính quyền và đặc biệt là tổ chức Đoàn ở các địa phương để dìu dắt, kèm cặp, định hướng, đặc biệt là huy động các nguồn lực (nhất là các nguồn lực, dự án hợp tác quốc tế, hay các doanh nghiệp lớn trong nước...) để hỗ trợ thanh niên tham gia các hoạt động lao động, sản xuất, phát huy hiệu quả hơn vai trò của mình cho sự phát triển của địa phương và đóng góp ngày càng nhiều cho công cuộc xây dựng, phát triển đất nước.

Năm là, nâng cao nhận thức, ý thức tự giác và tinh thần trách nhiệm của bản thân thanh niên đối với sự nghiệp xây dựng, phát triển đất nước.

Để có thể phát huy tối đa vai trò của thanh niên trong công cuộc phát triển đất nước, ngoài sự định hướng chỉ đạo, hỗ trợ của tổ chức Đảng, Đoàn, chính quyền các cấp, rất cần thiết phải nâng cao nhận thức của bản thân thanh niên về vai trò, vị trí, trách nhiệm

xã hội của mình đối với đất nước. Khi và chỉ khi, bản thân các thanh niên nhận thức được đầy đủ vai trò, vị trí, trọng trách của mình thì họ mới tích cực, chủ động, tự giác học tập, rèn luyện, phấn đấu nâng cao trình độ, năng lực, rèn luyện nhân cách đạo đức, đồng thời có nhiệt huyết, đam mê cống hiến, sẵn sàng chịu khó, chịu khổ, tích cực tham gia các phong trào, hoạt động vì cộng đồng, vì lợi ích của dân tộc và nhân dân, đóng góp ngày càng nhiều cho công cuộc phát triển đất nước. Và khi đó, chính họ sẽ có đủ năng lực, bản lĩnh và khả năng miễn dịch trước những cám dỗ vật chất tầm thường, trước những dụ dỗ, kích động, lôi kéo của các thế lực thù địch,...

KẾT LUẬN

Với sức trẻ, lòng nhiệt huyết, ý thức trách nhiệm, tinh thần yêu nước..., thanh niên Việt Nam từ bao đời nay luôn là lực lượng tiên phong xung kích, có đóng góp quan trọng đối với công cuộc xây dựng, bảo vệ Tổ quốc, phát triển đất nước. Dưới sự định hướng, lãnh đạo, chỉ đạo sát sao của Đảng, Nhà nước, tổ chức Đoàn các cấp, đến nay, thanh niên Việt Nam đã trưởng thành, phát triển và ngày càng khẳng định được vị trí, vai trò của mình đối với tiến trình phát triển đất nước. Ở hầu khắp các tỉnh thành, vùng miền, các thành tựu phát triển kinh tế - xã hội, các công trình trọng điểm,... đều có dấu ấn công sức của thanh niên. Tuy nhiên, thực tế cho thấy, vẫn còn một bộ phận thanh niên chưa có ý thức phấn đấu, rèn luyện, phát huy vai trò của mình đối với đất nước. Do đó, để thúc đẩy tiến trình phát triển đất nước theo những mục tiêu cao đẹp của chế độ xã hội chủ nghĩa, hiện thực hóa khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc, cần có những giải pháp hữu hiệu để bồi đắp, xây dựng, phát triển lực lượng thanh niên và phát huy hiệu quả hơn nữa vai trò của thanh niên trong công cuộc phát triển đất nước phù hợp của bối cảnh thời đại diễn biến phức tạp, nhiều khó khăn, thách thức như hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Tập 9, Nxb Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011.
2. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Tập 8, Nxb Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011.
3. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Tập 10, Nxb Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011.
4. *Nghị quyết 25-NQ/TW ngày 25/7/2008, Hội nghị lần thứ bảy Ban Chấp hành Trung ương Đảng (Khóa X) về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa.*
5. Quốc hội: *Luật Thanh niên số 57/2020/QH14*, <https://thuvienphapluat.vn/van-ban/Van-hoa-Xa-hoi/Luat-thanh-nien-so-57-2020-QH14-416260.aspx>.
6. Thủ tướng Chính phủ, *Quyết định số 1331/QĐ-TTg Ban hành Chiến lược phát triển thanh niên Việt Nam giai đoạn 2021 - 2030 ngày 24/7/2021.*

NHÀ XUẤT BẢN THANH NIÊN

D29 Phạm Văn Đồng, Yên Hòa, Cầu Giấy, Hà Nội - ĐT: 02422147825

Website: nxbthanhvien.vn; email: nxbthanhvieninfo@gmail.com

Chi nhánh: 145 Pasteur, Phường 6, Quận 3, TP. Hồ Chí Minh.

ĐT: 02839106963

KỶ YẾU HỘI THẢO QUỐC GIA

THANH NIÊN VIỆT NAM PHÁT HUY TRUYỀN THỐNG

70 NĂM CHIẾN THẮNG ĐIỆN BIÊN PHỦ XÂY DỰNG VÀ BẢO VỆ TỔ QUỐC

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Giám đốc - Tổng Biên tập: LÊ THANH HÀ

Biên tập: TRỊNH THỊ NGOAN

Chế bản: PHẠM THỊ THU

Sửa bản in: QUẾ HƯƠNG

Bìa: ĐỖ DUY HẢI

In và gia công 500 cuốn, khổ 16x24 cm,

tại: Công ty TNHH In - Thương mại và dịch vụ Nguyễn Lâm.

Địa chỉ: 352 đường Giải Phóng, Phương Liệt, Thanh Xuân, Hà Nội

Số xác nhận ĐKXB: 851-2024/CXBIPH/117-27/TN

QĐXB số 724/QĐ-NXBTN

In xong và nộp lưu chiểu năm 2024

ISBN: 978-604-41-2607-4